

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2003-2411

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Myyry, Liisa			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Components of morality: A professional ethics perspective on moral motivation, moral sensitivity, moral reasoning and related constructs among university students			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Väitöskirja		Aika-Datum-Month and year 2003-11-24	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 129 + 71
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää moraalien eri osatekijöiden välisiä suhteita. Moraalista toimintaa tarkastellaan erityisesti ammattieettisestä näkökulmasta ja tutkimukseen vastanneita korkeakouluopiskelijoita tulevana asiantuntija-ammattien edustajina. Työn viitekehys on James Restin (1986) moraalisen toiminnan neljän komponentin malli. Mallin mukaan moraalissa toiminnassa on eroteltavissa ainakin neljä psykologista prosessia: moraalinen sensitiivisyys (tilanteen tulkitseminen moraaliseksi ongelmatilanteeksi), moraaliarviointi (teon arviointi oikeaksi tai vääräksi), moraalinen motivaatio (toimintaa ohjaavat arvot) sekä moraalinen luonne (kyky toimia moraalisten periaatteittensa mukaisesti). Tässä tutkimuksessa malliin sisällytetään myös ajattelun monimutkaisuus moraalissa päätöksentekotilanteissa, menettelytapojen oikeudenmukaisuuden periaatteiden käyttö kuvaamassa moraalijattelun sisältöä sekä empatiaa, jonka oletetaan myös motivoivan moraalista toimintaa. Moraalista luonnetta ei kuitenkaan tutkita tässä yhteydessä. Työn erityisenä kiinnostuksen kohteena on arvojen yhteys muihin moraalien osatekijöihin.</p> <p>Väitöskirja koostuu neljästä erillisestä tutkimuksesta, joista kaksi on korrelaatiotutkimusta, yksi opetusinterventio sekä yksi kokeellinen asetelma. Tutkimuksissa on käytetty neljää korkeakouluopiskelija-aineistoa sekä yhtä kirjallista aineistoa. Arvoja on mitattu Schwartzin arvomittarilla, moraaliarviointeja soveltamalla Colbyn ja Kohlbergin (1987) moraaliarviointien pisteytystä ei-Kohlbergilaisiin dilemmoihin, ajattelun monimutkaisuutta integratiivisen kompleksisuuden teorian avulla (Suedfeld, Tetlock & Streufert, 1992), sekä empatiaa Mehrabianin ja Epsteinin (1972) empatiamittarilla. Tutkimusta varten on kehitetty lisäksi moraalisen herkkyyden mittari.</p> <p>Tutkimuksen tulokset tukevat teoreettisesti oletettuja, mutta empiirisesti vähemmän tutkittuja yhteyksiä moraalien eri osatekijöiden välillä. Ne myös osoittavat arvojen merkityksen moraalille pohdinnalle. Päätuloksena voidaan pitää havaintoa, jonka mukaan itsensä ylittämisarvot ovat positiivisesti yhteydessä moraalien muihin osatekijöihin: moraaliseen sensitiivisyyteen, ajattelun monimutkaisuuteen ja empatiaan, kun vastaavasti itsensä korostamisarvojen yhteydet näihin tekijöihin ovat negatiivisia. Tukeakseen opiskelijoiden eettistä kehitystä, yliopistojen tulisi kiinnittää huomiota millaiseen arvomaailmaan he opiskelijoita sosiaalistavat opintojen aikana. Samoin yliopistoissa tarjottavan ammattietiikan opetuksen tulisi kattaa kaikki moraalisen toiminnan komponentit ollakseen tehokasta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords ammattietiikka - arvot moraali - empatia integratiivinen kompleksisuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
<p>Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information</p> <p>Vastaväittäjä: prof. Muriel Bebeau (Minnesota); Kustos: prof. Anna-Maija Pirttilä-Backman</p>			